

MAGYAR NÉPMESE ILLUSZTRÁCIÓK BENEDEK ELEK MESÉI ALAPJÁN

Hetey Brigitta

Nyíregyházi Főiskola, PKK

Vizuális- és környezetkultúra tanár, MA

Szepessy Béla DLA, grafikusművész, főiskolai docens, intézetigazgató

Hol volt, hol nem volt, hetedhét országon is túl...

Minden számomra kedves mese így kezdődött kiskoromban és még a mai napig szívesen veszem le a polcra azokat a mesekönyveket, amelyeket Benedek Elek, a „nagy mesemondó” írt és gyűjtött néprajzi gyűjtőútjai során. Nagyon sok kedves emléket őrzök kiskoromból, amikor is elég volt édesanyámnak csak a címet elolvasni, máris megelevenedett a szemem előtt a fél mesevilág és a mesével együtt haladva én magam is részévé váltam az izgalmasabbnál izgalmasabb kalandoknak. Voltak mesekönyveink, amik már az évek elmúltával elég viseltes darabokká váltak, lapok hiányoztak belőlük, de még ennek ellenére is próbáltuk nagy becsben tartani őket. A legtöbb nem tartalmazott illusztrációt, egyedül a borító árulkodott arról, hogy ez a könyv gyermek számára nagy kincs, amit a szülő nem érthet meg. Sokszor mi is vágytunk arra a testvéremmel, hogy Pán Péter Sohaországába egyszer megelevenedjen előttünk a mi hőseinkkel, Ravasz Jancsival, tündérekkel, különböző beszélni tudó állatokkal és mesés királykisasszonyokkal, hercegekkel. Amíg vártuk ezt a percet addig is szívesen merültünk el a rajzolásban.

A rajolás és a mese iránti szeretetem a mai napig megmaradt. Míg kiskoromban a mesekönyv lapjait rajoltam tele, azóta vázlataimat ma már külön füzetbe gyűjtöm. Idővel észrevettem, hogy nemcsak én igénylem a szépen illusztrált történeteket, hisz a legtöbb esetben amikor könyvesboltban jártam, számos példát láttam arra, hogy kicsik és nagyok lopva pillantottak bele a kiszemelt könyvükbe. Ha a borító elnyerte a tetszést sem feltétlen volt garancia arra, hogy az említett példány a kosárba került.

Legutóbb, Benedek Elek három kötetes mesekönyve 2011 nyarán került a kezembe és akkor jutottam arra az elhatározásra, hogy bár Reich Károly gyönyörű illusztrációkkal gazdagította a meséket én is próbát teszek rá. Miért ne lehetnék én a legkisebb királyfi... ez esetben királylány?

Először azt kellett eldöntenem, hogy a mesék egy kiragadott jelenetét ábrázolom-e vagy az adott mese egy kiválasztott szereplőjét. Mivel a történetekben szereplő állatok mindig is fontos szerepet tölthetnek be az események alakulásában, úgy döntöttem, hogy őket fogom kiragadni és belőlük fogok sorozatot készíteni.

A tervezést gyűjtés előzte meg. Össze kellett gyűjtenem azok az állatokat, amelyekkel foglalkozni szerettem volna és el kellett döntenem, hogy mekkora sorozatot szeretnék bemutatni. Úgy döntöttem, hogy öt állatot fogok az illusztrációimba beépíteni a kedvenc meséim alapján. Ezek az állatok a következők: táltos paripa, róka, pacsirta, kiskakas és a három aranygyapjas kos.

Kezdetben a naiv, egyszerű, leredukált formákkal foglalkoztam, úgy gondoltam az egyszerűségében rejlik a mese tisztasága. Technikailag szerettem volna elrugaszkodni a már korábban alkalmazott nyomtatottól, metszetektől, akvarellektől, így arra az elhatározásra jutottam, hogy digitálisan fogom elkészíteni az általam kigondolt képeket.

Az elmúlt négy évben már foglalkoztam az Adobe Photoshop programmal, így nem jelentett gondot a képek ilyen módon történő kivitelezése. Kezdeti lelkesedésemben elkészült a sorozatom első két figurája, majd kicsit elbizonytalanodva, keresve továbbra is a megfelelő megoldást készítettem el akril festékekkel a sorozatom harmadik számomra igen kedves állatát, a pacsirtát.

Technikailag az akril festékekkel sokkal szebb hatást tudtam elérni, és sokkal inkább éltek a színek, így eldöntöttem, hogy más irányt fog venni a munkám és a két technikát

megpróbálom ötvözni. Továbbra is úgy gondoltam, hogy bőven rejlik lehetőség a digitális kivitelezésben, viszont le kellett számolnom a kép homogenitásával. A fő alakot körbe ölelő motívumok továbbra is megmaradtak kiegészítő elemekként, viszont az állatokat ez alkalommal sokkal életszerűbbé próbáltam „varázsolni”, hogy minél jobban szembetűnővé váljon a kép elő- és háttéré közötti kontraszt. A háttér egyszerűbb vonalvezetése utal a gyermekkori énünkre.

Remélem, hogy sikerül munkámmal nemcsak a kicsik, hanem a nagyok figyelmét is felkelteni a mesék iránt és hű maradok Benedek Elek munkásságához.

